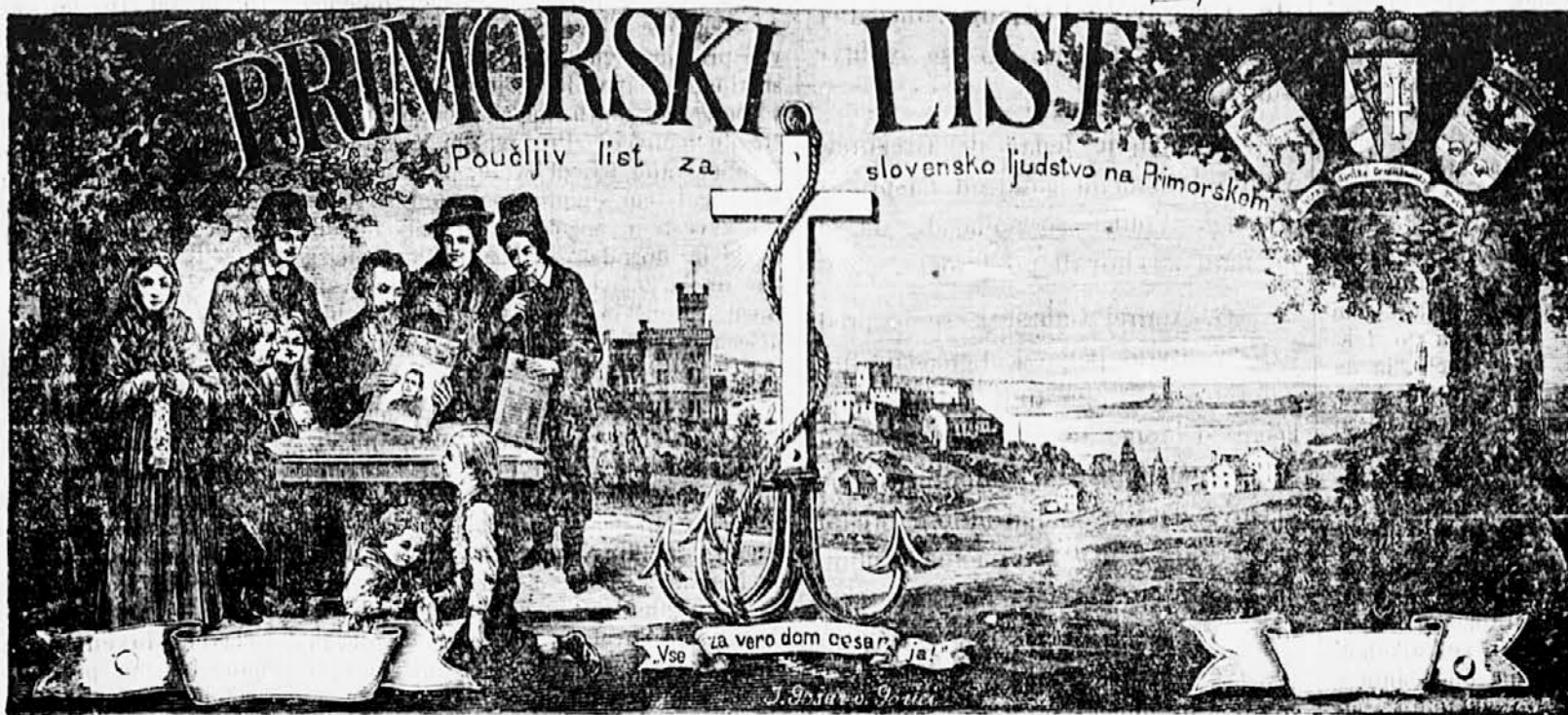

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 krone. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija štev. 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 dopoldne v upravnistični sobi.

Naročnino in naznana sprejema upravnistvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Korojskem bregu (Riva Corna) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in postnice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Naročnino in oglase je plačati v Gorici.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

„Primorski List“.

Včeraj je bila volitev za V. kurijo na Gorškem. Odkrita pravda, da ni bilo od izida te volitve prav nič vidno za katoliško-narodno stranko. — Naša misel je bila ta-le: Ako prodere naš kandidat, tedaj bo pač nadaljevanje našega dela nekoliko lažje, ako pa ne prodere, tedaj bo naše delovanje tem živahnejše in obširnejše. „Primorski List“ bo ne glede na izid včerajšnje volitve vztrajno vršil nalogo, katera je začetna katoliškemu listu.

Boj, ki ga bomo že deveto leto, je boj za krščanska načela, boj za slovensko narodnost in boj za izboljšanje gospodarskih razmer med milimi slovenskimi rojaki.

Prva in poglobljena točka našega programa je bila in bo tudi odslej: borba za sveta in neomadeževana krščanska načela. Sveta in neomadeževana krščanska načela morajo prevladati zasebno in javno življenje, naše šole, naše urade, naše zbornice, naša društva, naše postave, naše časopise, sploh vse naše življenje. Liberalci so pahnili vero iz javnega življenja, so vrgli Božjo razpelo iz višjih in srednjih škol, da celo iz ljudskih šol, in izbrisali iz šolskih knjig presveto ime Jezus, so oskrnili sakrament sv. zakona, so tu in tam oropali cerkve, so skovali protikrščanske, ki neizmerno škodijo časnemu in večnemu blagru avstrijskih narodov in ki ubogo delavsko ljudstvo vsužujejo velikemu kapitalu in židovskemu brezvestnemu oduševanju.

Se nedavno smo se slepili s tem, da so vsaj naše ljudske šole v dobrih rokah vsaj osebnih vrlih naših slovenskih učiteljev, toda zadnji volilni dogodki na Kranjskem in na Gorškem so nas prepričali, da smo se motili. Mnogo naših gg. učiteljev je v liberalnem, brezverskem taboru, da, trditi smemo, da so se prav gg. učitelji najbolj odklikovali v ostudnem boju proti č. duhovščini, ki jim ni nikdar nič slabega storila. Pojmi so se tudi v tem oziru — hvala Bogu — očistili.

Druga točka našega programa je: borba za slovensko narodnost. Vstrajno in odločno se potegujemo že deveto leto za pravice milega naroda slovenskega. Nevstrašno povdarjamo tudi nasproti birokraciji, da je ohranitev slovenske in hrvatske narodnosti v Primorju neobhodno potrebna za avstrijsko državo. Tako hočemo tudi za naprej, ne oziraje se ne na desno ne na levo.

Neslogo, ki je nastala med gorškim domoljubi, in ki neizmerno škoduje slovenski narodnosti na Gorškem, obžalujemo iz dna svoje duše. Ta nesloga pa je morala nastati, ker so se nekateri rodoljubi odtujili krščanskim načelom ter jih zavrgli. Naša iskrena želja je, da se vsi rodoljubi zedinijo na edino pravi podlagi krščanskih načel in da vsi složno delujejo za večni in častni blagor milega nam naroda.

Prepričani smo pa, da se narodnosti slovenski ne da z nobeno rečjo bolje pomagati, kakor z izboljšanjem gospodarskih razmer. Naš narod je po uplivu nesrečnega liberalizma postal narod zadolženih kmetov in osiročenih delavcev. Vse bogastvo in vse

blagostanje se steka večinoma v roke tujih kapitalistov in v bogata mesta, ki so večinoma naši narodni sovražni.

Pred vsem je treba povzdigniti in osloboditi kmetijski stan. V ta namen priporočamo gospodarske zadruge in pa Raiffeisnove posojilnice po vseh občinah.

Gled delavskega stanu zahtevamo od države, da varuje delavce oduševanja in izsesavanja, kakor se sedaj po tvornicah čisto godi. Uvedejo naj se obrtna sodišča.

Da se med gorškimi Slovenci povzdigne častna blaginja, treba je dalje nujno skrbeti za obrtni in trgovski stan. Kako daleč smo Slovenci v tem pogledu zaostali, pričajo nam mesta Gorica, Trst i. dr., kjer je vsa obrtni in kupčija v italijanskih rokah. Naravno, da imajo Italijani tudi v trgovskih zbornicah premoč, s katero tlačijo celo slovensko deželo. Kupčija in obrtni sta za Slovence neprecenljiva zaklada, katerih do zdaj nismo še iskali. V ta namen naj se ustanovljajo obrtne zadruge in skupna skladišča. Kar se tiče trgovskega stanu, je neobhodno potrebno, da se osnuje tesna stanovska organizacija in da se preobnove trgovske in obrtne zbornice. Konsumna društva pa naj se previdno ustanovljajo le tam, kjer so revnejšemu ljudstvu, zlasti delavstvu, v resnično pomoč.

To je v našem poteku naš stari program, za kojega se trudimo že deveto leto. V novem letu hočemo ga s podvojenim pridnostjo vršiti. Ne strašimo se nobenih težav in zaprek. Vztrajno hočemo delo nadaljevati. Pravica strpar mora prej ali slej zmagati, ker jo spremlja blagoslov Božji. Tedaj naprej pod starim geslom:

Vse za vero, dom, cesarja!

Politični pregled.

Paragraf 14. vlada. — Dunajski uradni list je objavil kar šest cesarskih naredb in podlagi paragrafa 14. Mej temi so: začasni proračun za prvih šest mesecev, računski zaključek za l. 1900, državna dotacija melioracijskega zaklada ter nekaj davčnih pristojbinskih oprostitvev.

Protirazbiranju socijalistiških in anarhističnih listov je izdala tajen ukaz vojaška uprava. Naroča se, naj se večkrat preiskujejo vojaške stvari, posebno pa onih mož, ki jih je naznanila politična oblast kot socijaliste in anarhiste.

Črnogorski knez je povodom štiridesetletnice vladanja privzel naslov „kraljeva visokost“ ter to naznanil vsem državam.

V Srbiji ne pridejo do stalnega miru. Razkralju Milanu prijazno gibanje v armadi je postalo že nevarno. Sestavila se je vojaška zarota.

Ruski car in predsednik Krüger. — Ruski car Nikolaj, ki je vže ozdravel, bode koncem februarja vspregel v avdienci predsednika Krügerja. — Vsprejem bode menda v francoskem mestu Mentone. Uspehi Burov baje niso ostali brez upliva na ruske vladne kroge.

Uspehi Burov so stalni. — Niti angleška uradna poročila ne taje več burskih uspehov. Prodiranje Burov v kapsko kolonijo napreduje. Mnogi kolonisti so se jim priklopili. Buri se preskrbujejo z živežem in streljivom, katerega je mogoče premanjkovati na domačih tleh. V mnogih bojih so Buri premagali Angleže. Nekatere železniške proge so Buri razdrli, druge so v nevarnosti. Angleško glavno stražo v Helveciji so Buri zajeli. Ubitih in ranjenih je 50 mož, 200 so jih Buri ujeli.

S Kitajskega so poslali debelo raco za novoletno darilo v Evropo. Iz Pekina poročajo, da so Kitajci vsprejeli vse pogoje velešil ter izročili poslanikom izjavo, naj se takoj prične mirovna pogajanja in sklene premirje.

Davščina na žganje v finančnem odseku.

Zadnje zasedanje našega deželnega zbora je bilo sicer kratko, a pri vsem tem ni manjkalo važnih in zanimivih trenutkov. Javne seje so bile mirne, celo dolgočasne, zato so bile pa tem bolj živahne razprave v odsekih. Izredni odsek, kateri je imel nalog pretresovati vladno predlogo o nakladi na državni davek od žganja in od opojnih pijač. Namesto žganja davščine po 20 in 36 h od litra žganja naj bi se uvedla enotna doklada približno 8 h od litra.

K dotičnim sejam finančnega odseka niso prišli le njegovi člani, temuč kot poslušalci tudi drugi poslanci skoro v polnem številu. Razen teh prišla sta k prvi seji dva vladna zastopnika, dvorni svetnik Bosizio kot vladni zastopnik v zboru in višji finančni svetnik Premuda kot strokovni uradnik; poleg teh pozval je odsekarja Kavadčiča.

Načelnik finančnega odseka dr. Verzeznassi je začel razpravo o označeni vladni predlogi ter poprosi odsekarje, naj izrazijo svoje mnenje o nji.

Poslanec conte Panigai izjavi, da se ne mara spuščati v nikako razpravo o tem predlogu, temuč da ga brez razprave odklanja, ker se ne ozira vlada na želje italijanskih poslancev, temuč je vse po deželnem zboru sprejete predloge zavrnila.

Poslanec prof. Berbuč reče, da noče biti tako strog z vladnim predlogom, da je pripravljen sprejeti ga iz tehtnih in utemeljenih razlogov, a le pogojno. Pravi, da temelju vladnih podatkov se da preračunati, kolikemu eventualnemu dobičku se dežela odpove, ako se sprejme vladni predlog.

Vlada ponuja sicer deželni, ako se sprejme ta zakon, letnih 65.300 K kot prispevek iz doklade na žganjarino, dočim je dobivala dežela sedaj na ime te davščine po privatnem zakupniku povprek le 44.000 K letne zakupnine. Tedaj bi donasal novi zakon deželi letnega dobička v primeri s sedanjo dohodki za okroglih 20.000 K. Ali v resnici bi novi zakon zaprl deželi pot do letnih 120.000 K nad sedanje dohodke, katere bi dežela mogla dobivati, ako bi obdržala sedanjo davščino na žganje in bi sprejela njeno pobiranje v svojo upravo.

Po uradnih izkazih porabila je naša dežela leta 1899 3.320 hektolitrov alkohola. Obče je pa znano, kar tudi uradni spisi iz Štajerske in Kranjske potrjujejo, da v prometu je navadno le špirit od štirideset stopinj, čemur niti vladni zastopnik ne ugovarja. Po tem takem odločitvi žganja od 40 stopinj, in ker znaša naša davščina na žganje pod 55 stopinjami 20 h od litra in 36 h na oslajeno žganje in na žgane opojnine nad 55 stopinj, bi morala donesati davščina na žganje 830.000 krot 24 h, enako 199.200 K, če računamo povprečno od vsakega litra žganja po 24 h davščine z ozirom na to, da se proda mnogo več žganja s pod 55 stopinjami nego onega z nad 55 stopinjami.

Upravi stroški znašajo toli na Kranjskem, kakor na Štajerskem, približno 17% kosmatih dohodkov, čemur tudi vladni zastopnik pritrdi, rekoč, da računa država navadno da te stroške šestino vseh kosmatih doneskov.

Torej bi znašali stroški za pobiranje te davščine 34.000 do 35.000 K. Če odbijemo to vsoto od kosmatih dohodkov v znesku 200.000 K, ostane 165.000 K kot čisti dohodek sedanje davščine na žganje, ako bi jo dežela sama pobirala v svoji upravi. Vlada hoče, naj se uvede doklada po 8 h od litra žganja ter nam ponuja 65.000 K letnega dohodka; torej 100.000 K manj nego bi nesla sedanja davščina v deželni upravi.

Res je, da je dobivala dežela do sedaj od privatnega zakupnika povprek le 44.000 K zakupnine na leto; toda nikako se ne da ovreči, da sedanja deželna davščina, plačana od one množine žganja, katero je vladna naznanila kot porabljeno, znaša okroglih 200.000 K. Vlada je prepričana, da se ji posreči obdačiti ves v deželi porabljeni alkohol.

To je razvidno iz njenega računa; kajti ozira se na porabo alkohola v l. 1899, in ta iznaša na Gorškem 3.320 hl; temu prišteva še 5% poviška, ker konsum pri nas raste od leta do leta; toraj računi doklade od 3.486 hl čistega alkohola, ki se v deželi počez porabi. Doklade računi po 20 h od litra čistega alkohola ali po 8 h od navadnega žganja po 40 stopinj, kar daje 69.720 K. Od teh je odbiti 6 1/2% upravnih stroškov, tako da bi dežela dobila čistih 65.312 K.

Če pomislimo, da je sedanja deželna davščina trikrat večja od doklade, katero namerava vlada vpeljati, dobili bi morala pri enakih okoliščinah tudi dežela trikrat več, nego ji vlada ponuja, namreč kosmatih 200.000 K.

Deželni zbor gorški se je odpovedal do sedaj že dokladam na osebno dohodarino vladni na ljubo; sedaj naj bi se odpovedal obdačenju žganja, t. j. davščini, ki je pri nas najmanj odijozna; povišanja doklad na pivo pa noče vlada potrditi vkljub opetovanemu zahtevanju deželnega zbora. Ker se množijo potrebe in stroški deželne uprave od leta do leta, kaj naj po tem takem dežela še obdači?

Zato si nakladamo veliko odgovornost, ako hočemo meni nič tebi nič odpovedati se pravici do davščin na žganje za primeroma neznatno vsoto 65.000 K.

PD 1923/1979 - Lujman

Slednjič predlaga govornik, naj se vladna predloga sprejme nespremenjena, toda vlada naj dovoli deželni zboru, da sme žganje še nadalje obdačiti s posebno davščino do največ 30 h od vsakega litra alkohola ali 12 h od litra navadnega žganja, ali pa, ako noče tega, naj da deželi 80.000 K na leto kot prispevek v deželni šolski zalog, in najdovolji povišek davščine na pivo od jedne na dve kroni. Saj je to prava ironija, da pobira naša dežela, ki je eminentno vinska, le 1 K od vsakega hl piva, dočim pobirata Kranjska in Štajerska po 2 K, dasi se tam mnogo piva izdelata; in da ima Istrica celo 3-40 K davščine na pivo.

Govorniku so drugi poslanci, člani in nečlani finančnega odseka, na več točk ugovarjali. Nekateri so dvomili, da bi bila množina použitega alkohola, katero je vlada navedla s 3.320 hl, zanesljiva; drugi so menili, da je v tem znesku sprejet tudi oni špirit, ki se rabi za obrtne namene (denaturaliziran); zopet drugi, da ni mogoče obdačiti ves alkohol, ki se užije, ker se odteguje obdačanju s tihotapstvom; da sedanji zakupnik ne dobi onega dohodka, ki ga je govornik naračunal, in da tudi dežela ne bi ga dobivala, ker bi se ji mnogo žganja prikrilo, ker dežela nima urejenega užitninskega urada in ker bi upravni stroški vse požrli. Račune so priznali po številkah kot resnične, a imeli so jih v več ozirih za imaginarne, katerih podlaga ni taka, da ne bi se mogla izpodbijati, tako n. pr. da se postavlja v račun navadno žganje povprek s 40 stopinjami, da se navaja kot povprečna sedanja davščina 24 h od litra žganja; da se jemlje kot podlaga zahtevam, katere je govornik navedel, dobiček, katerega dežela ni še imela in katerega jej nihče ne more jamčiti, itd. Vsi pa so bili tega prepričani, da treba storiti, kar je mogoče, da se pri tej priliki zavarujejo deželne finance in deželne koristi na vse strani.

Vladna zastopnika in deželni knjigovodja so dajali pojasnila na vprašanja, ki so se jim stavljala, ter so razpravljali vso zadevo s svojega strokovnega stališča. Slednjič so bili po dolgi razpravi, ki je trpela nad dve uri, Berbučevi predlogi sprejeti soglasno.

Vladni zastopnik ni dal na sprejete predloge nikakega odgovora, ker je Dalmacija med tem vladno predlogo odklonila in vsled tega ni prišla več v poštev; a izvestno je, da bi bila vlada rajše opravičenim zahtevam ugodila, aego pustila da bi se njena predloga pokopala, posebno ako bi se bil ves zbor odločno postavil na to stališče, kakor je bilo pričakovati.

„Soča“ pravi, da bi bil kdo drugi stavil lahko še ugodnejše pogoje za sprejem označenega vladnega predloga. Mogoče; — toda pogoji morajo biti tudi opravičeni. Kdor natanko pogleda navedena izvajanja, mora priznati, da slonijo Berbučeve zahteve na tehtnih razlogih in da so v ozki zvezi z vladno predlogo.

Novice.

Slava volilcem V. kurije

Pri prvi volitvi je dobil dr. Gregorčič 145, dr. Tuma 141 in laški kandidat Finetti 122 glasov.

LISTEK.

Podoba našega Odrešenika.

Različne so podobe našega Odrešenika, ki jih najdemo med svetom, naj si bodo slikane na platno, papir ali zid, bodisi izrezane iz kamna ali lesa. Vsaki slikar in podobar naredi podobo po svoji glavi, kakor se njemu najlepša zdi. Vsak ima svoj razum, svoj talent, glavo in roko. Kaj krasne se včasih vidijo, najdemo so pa tudi slabe podobe, da take, da niti od daleč prav ne kažejo to, kar bi imele kazati. Navadno se to ne godi iz hudobnosti, le „umetniki“ so nekateri tako borno izučeni, da sploh ne znajo nič lepega narediti.

Vse bolj žalostno, da ne rečem hudobno in peklensko pa je, ako slaven slikar, ki je zmožen in ima slikarski čopič popolnoma v svoji oblasti, ako tak, pravim, naslika Odrešenika v čisto navadni, odurni, skoraj da grdi podobi. K temu spadajo judje in pa brezverci, ki nalašč tako slikajo, da bi zasmejovali našo vero. Brezverci se izgovarjajo s tem, da pravijo: „Saj mi nič ne vemo,

Pri ožji volitvi je dobil dr. Gregorčič 146, dr. Tuma 141 glasov. Finettijanci so se volitve zdržali.

Izvoljen je tedaj dr. Gregorčič vkljub brezmejni gonji od nasprotnne stranke. Volilci so pokazali, da se ne dajo strahovati po »Soči«.

G. Andrej Gabršček se je pred ožjo volitvijo peljal k Lenassiju, pri katerem je bil tudi predsednik laške »Unione« vitez Pajer. Pogajal se je za italijanske narodno-napredne glasove. Tudi drugi narodno-napredni prvaki so se na vse načine trudili, da bi pridobili laške liberalne glasove. Ponujali so Italijanom celo glasove veleposestnikov. Poslali so vozove in telegrame v Gradiško itd. Toda vkljub vsemu temu so žalostno propali. Kdo bo zdaj plačal volilni golaš »narodno-naprednim« volilcem?

Po končani volitvi so se narodno-napredni »politiki« osmešili z pobalinsko demonstracijo. Napravili so nekatere otročaje, da so vpili po ulicah sramotivne besede za g. dr. Gregorčiča in našo stranko. Mi pa pravimo:

Zmaga je naša!

Volivcem kmečkih občin!

»Slogin« kandidat je gospod

Matija Rutar,

deželne sodnije svetovalec v Gorici.

Volivci! Zapišite vsi na glasovnico njegovo ime. Nasprotniki so raznesli o njem govorico, da ne sprejme kandidature. Ne dajte se begati! G. svetovalec je sprejel kandidaturo in ne odstopi.

Volivci! Po vsem Slovenskem so izvoljeni kandidati naše stranke. Pridružite se tudi Vi vseslovenskim volivcem in izvolite soglasno moža katoliško-narodnih načel!

Konec XIX. in pričetek XX. stoletja se je jako lepo, dostojno in ganljivo obhajal v tukajšnji stolnici. Slovensko polnočno mašo pred izpostavljenim Najsvetejšim je opravil naš ljubljeni nadpastir, Nj. Eminenca sam.

Pred sv. mašo so peli pevci — z ozirom na preteklo stoletje psalm, „miserere“ po znanem ganljivem napevu; po sv. maši pa „Veni Creator Spiritus“ z ozirom na novo stoletje.

kakšen je bil naš Gospod Jezus Kristus; morda je bil tak, morda tak“.

Ali je pa to res, da mi prav nič ne vemo, kakšen je bil naš Odrešenik? Prav natančno tega ne vemo; nekoliko pa vendar in to je zadosti lepo in zanimivo.

Ob času, ko je Gospod Jezus Kristus začel učiti, bil je v Judeji za namestnika rimskega cesarja neki Publius Lentulus. On ni bil gotovo kristjan in ni veroval v Kristusa, pa videl ga je, poslušal in slišal je veliko o njem govoriti. Njemu bomo verovali, ne? Tem rajši bomo Lentulu verovali, ker ni pisal iz verskega prepričanja ali navdušenja, zapisal je le nepristransko, nekako zgodovinsko to, kar je videl in slišal.

Kaj je pisal? Pisal je rimskemu zboru tako:

„Tukaj živi zdaj prav čudoviten človek. Imenujejo ga Mesijo, to je Odrešenika. Tuji ga imajo za preroka; njegovi učenci pa ga molijo in ga imajo za Božjega sina. On vzbuja mrtve k življenju in ozdravlja bolnike kar s samo besedo ali pa tako, da se jih dotakne. On je ve-

V cerkvi, ki je bila natlačeno polna pobožnega občinstva, je vladal najlepši in svet mir. Slovesnost je napravila na vse pričujoče globok utis. — Pred izpostavljenim najsv. R. T. je bilo videti tudi v ponočnih urah nepričakovano veliko število molivcev. Prevzvišeni g. kardinal je opetovano izrazil svoje presrečno veselje nad tem sijajnim pojavom krščanske zavesti in bogoljubnosti ter zatrdil, da je ta dogodek bil zanj najveselejši, kar jih je doživel doslej mej nami. Hvalo Bogu, katoliškimi Goricanom pa najobilnišega blagoslova z nebes v novem stoletju!

Tudi iz drugih krajev naše nadškofije smo dobili vesele vesti. Dopisnik iz Bilj nam na primer piše: „Po noči je bila cerkev polna častivcev, moških in žensk in kar je najlepše: po noči so večinoma molili Najsvetejše naši možje, med njimi g. župan in starešini in veliko naših mladeničev iz cele duhovnije t. j. iz Bilj, Orehovelj in Bukovice. Toliškega duhovnega veselja in sreče nismo vžili že od zadnjega misijona“.

Umrl je vodja svetišča na Barbani preč. g. Miha Avian v 46. letu svoje starosti. Dne 27. m. m. za jutro se je napravil v Flumičel na obisk k ondotnemu dekanu. Ker se ni čutil dobro, je zapustil čoln, v kateri je bil že vstopil, ter se je vrnil v svoje stanovanje. V hišo stopivšega je zadela kap, tako, da je padel na čelo ob zid, kateri je bil zdajci vskropljen od krvi. V tistem trenutku je že bil mrtev. Pogreb je bil 29. dec. popoldne. Rajnik je s posebno ljubeznijo opravljal svojo službo voditelja božje poti na Barbani, katero tudi Slovenci radi obiskujejo. Naj počiva v miru!

— Dne 29. m. m. umrl je na Livku Andrej Hrašt, zadnji brat pokojnih duhovnikov Janeza in Simena Hrašt. Star je bil 62 let. Bolehal je nad 3 leta. — N. v m. p.!

V Gorici. — Mestni svet goriški je imel dne 30. m. m. sejo.

Župan Venuti poroča o prepovedi visokega namestništva, da bi se ulici Vetturini dalo ime ulica Carlo Favetti.

Nato je stavil svetnik Kürner interpelacijo o knjigovoznici in bukvarni Badnarikovi v gosposki ulici.

Ti dve prvi točki kažete, kako važna vprašanja razpravljajo goriški očetje.

Iz poročila svetnika Bonavia posnemljemo, da znaša proračun za pokriti povodnik v cipresni ulici K 637.27, za popravo mestnega kopališča pa 25.166.06 kron.

Namakanje cest se zopet prepusti podjetniku g. Alojziju Rossiju.

Odobrili so se računi za porabo raznih občinskih zalogov v l. 1899.

Ogenj na južnem kolodvoru. Predsinočnjem je gorelo v prostorih carinskega urada na južnem kolodvoru. Na pomoč došli ognjegascem pa se je posrečilo, da so ogenj omejili. Škoda se ceni na 2000 K. Nekemu železniškemu uradniku, ki stanuje nad gorečimi prostori, zgorelo jetudi nekaj obleke.

Centralna Posojilnica naznanja: Načelstvo je sklenilo, da od 1. januarja t. l. naprej bo obrestovalo hranilne vloge polumesečno po 4 1/2%. Obresti

like in lepe postave; njegovo obličje je bilo, krotko in častljivo. Njegovi lasje imajo čudovito barvo, tako da se ne dá popisati; v dolgih kodrih mu padajo na pleča, in to mu daja neizrečeno lepoto. Vrh čela in glave ima lase na levo in desno razdeljene, kakor jih nosijo Nazarenci. Čelo ima visoko in gladko! lice je lepo cvetoče (rudeče), nos in usta so čudovito lepa. Brado ima gosto in tiste barve, kakor so lasje. Brada ni dolga, pa v sredi razdeljena na dva dela. Oči ima lepe, svetle in resne.

Kedar koga krega, sije mu z obraza kraljeva oblast, kedar pa svari, je poln krotosti, ljubezni in potrpežljivosti. Naj govori ali kaj dela, vse stori z resnim obrazom in ljubeznjivo. Nikoli ga niso videli, da bi se smejal; pa velikokrat, da se je jokal. On je zelo zmeren, zelo moder in ponižen. S kratko besedo, on je človek, ki po svoji veliki lepoti in modrosti prekosi vse druge ljudi“.

Tako piše poganski pisatelj, carjev namestnik, do rimskega senata (zbora).

hranilnih vlog se računijo torej od 1. do 15. in od 16. do 30. vsakega meseca. Načelstvo je to sklenilo v prilog strankam, da ne bodo na izgubi, če včasih ne morejo vložiti 1. dne v mesecu. Kedar bo 1. ali 16. dan meseca nedelja ali praznik, se bodo hranilne vloge sprejemale 2. oziroma 17. dne meseca, obresti pa računile od 1. oziroma od 16. dne meseca brez izgube strank.

Za načelstvo:
Dr. Josip Pavlica.

Ljudsko štetje v Gorici. Prihajajo nam pritožbe od raznih strani o čudnem postopanju naših magistratovcev. Več strankam se niso namreč pravočasno vročile popisne pole in so začeli hoditi po hišah magistratovi organi sami ter hoteli oni popolniti dotične pole, četudi so se stranke temu upirale in zahtevale naj se jim puste pole, da jih (stranke) same izpolnijo. Po nekod so baje ti mestni organi na stranke pritiskali, seveda na slovenske, da se vpišejo za Italijane ter jim pretili, da ne bodo več spadale pod mesto, ako tega ne storé. Posebne sitnosti pa delajo ti ljudje tistim našim strankam, ki so pole same izpolnile, tako n. pr. se jim govori, da ni prav, ako se je n. pr. pri v polni navedeni osebi zapisala cela beseda „rimsko katoliški“, pri sledečih osebah pa se je zapisalo mesto cele te besede „detto“ ali „jednak“. Opozarjamo vse stranke, katerim bi bile pole zaradi takih malenkosti ali drugih neznatnih pomanjkljivosti vrnjene, da pridejo v prostore kat. del. društva, da se tam pogreški popravijo. Sploh naj pridejo tje vse stranke, ki imajo v tem pogledu kake pritožbe.

Sumljivo znamenje! Znano je, kako se je v prejšnjem času veselila „Soča“ vsake narodne pridobitve. Vsak pojav narodnega življenja mej Slovenci je primešala s komentarjem, ki bi ga lahko zmeril na valte. Če je slišala le kak „živio“ na ulici, koj ga je objavila. — Sedaj pa molči kot grob.

Imeli smo v Gorici krasen sv. misijon v stolnici v slovenskem jeziku. Slovencev je bilo na stotine zbranih ob časih govorov. Vsakega pravega Slovenca je veselje navdajalo ob pogledu — tolike množice zbrane v srcu goriške dežele. — A „Soča“ ni našla za ta dogodek — niti najmanjše besedice. Pohvalno so o slov. sv. misijonu poročali celo laški listi. Le „Soča“ je molčala. Zakaj, ni težko uganiti.

Z veseljem so naši listi poročali o imenovanju preč. g. Kokošarja za župnika mestne fare v Gorici. A „Soča“ je prinesla le povsem suhoparno vest o imenovanju — celo brez običajnega voščila: Častitamo. Pravi narodnjaki so se vzradostili tega imenovanja. — Le „Soča“ — nima veselja! Slovenci zlasti v mestu! — Sumljiva znamenja...! Njen naroden čut se bo popolnoma utopil v sovraštvo do farovžev! —l.—

Ogibajte se farovžev kakor hudič križa, ker ondi se zapeljuje le v izdajstvo in v greh!“ To hujskanje beremo v „Soči“ z dne 20. decembra t. l. Vprašamo zopet slavno c. kr. državno pravdnštvo, ali bi pustilo „Primorski List“ brez ukora, ko bi pisal po „Sočinem“ receptu tako-le: „Ogibajte se šol, sodišč, davkarij, advokatskih in notarskih pisarn kakor hudič križa, ker ondi se zapeljuje le v izdajstvo in v greh?“ — Prosimo — vsem enake pravice. —l.—

Milost državnega pravdnika je velika. Nedavno je zopet dobrohotno dovolil, da je „Soča“ (št. 1. t. l.) pisala v svet o duhovskem stanu: „Ali je to krščansko načelo, da duhovniki držite „ofer“ za svojo malho(!) med najsvetejšim opraviлом“? Ako bi danes prišel zopet Kristus na svet in bi vas zasačil(!) pri takem opraviłu med daritvijo sv. maše, prepričan sem, da bi vas pognal s palico — in prav bi se vam zgodilo!“ Tako do besede tiskano in objavljeno po milosti gosp. državnega pravdnika dne 1. jan. t. l. (dopis iz Ponikve).

In zopet o celem stanu: „Zdravi so, da odtehtajo dveletno junico; ko bi jih danes Sv. Mihael tehtal, bi se mu vaga polomila“ itd. Duhovski stan, kako si spoštovan pod postavo, katero zastopa državni pravdnik!

Naši delavci. Dne 23. decembra so spremili naši slovenski delavci v Gorici k večnemu počitku svojega sobrata Andreja Pavšiča iz poljske ulice. Pokojnik je bil veren in priden delavec, zato tudi priljubljen pri svojih sobratih. Več kakor 25-letno delovanje v tvornici mu

je spodkopalo zdravje. Kot žrtva svojega poklica se je previden sé sv. zakramenti preselil v boljšo večnost. Rojak je bil tudi ud našega katol. delav. društva. Ginjaivo je bilo gledati ob pogrebu dolgo vrsto slovenskih delavcev, ki so skazovali zadnjo čast svojemu sobratu. „Katol. del. društvo“ je bilo po svojih goriških poverjenikih in udih — skoro polnoštevilno zastopano. Ob krsti so mu svetili naši delavci.

Ne moremo si kaj, da ne bi pohvalili pri tej priliki nerazrušljive vzajemnosti naših vrlih delavcev, ki se iz lastnih nagibov zbirajo pod zastavo kat. društva, da v boleznih dele drug drugemu podporo, v smrti pa tolažbo osiročeni družini.

Na dan sv. Štefana se je vil iz cerkve sv. Vida na Placuti zopet veličasten sprevod. Peljali so k počitku zemeljske ostanke gospice Katarine Čej, učiteljice. Prebлага gospica je službovala v Sv. Križu, kjer so jo splošno spoštovali zbog njene pobožnosti in delavnosti. Prišla je radi boleznih nedavno na svoj dom, kjer je na sveti večer mirno v Gospodu zaspala.

K pogrebu so prihiteli iz raznih krajev njene stanovske družice in druga gospoda. A kar nas je najbolj ganilo, to je bila zopet velika četa naših delavcev, ki so spremljali k počitku hčer svojega rojaka. Oče preminule g. učiteljice je tudi ud našega kat. del. društva in njegovi sobratje niso mu mogli bolj pokazati sočutja v neizmerni žalosti, kakor da so se trumoma zbrali okoli krste njegove hčere ter povečali tako krasni sprevod. Ko je mrtvaški voz vže zginitil po mirovdvorski ulici, se je še pomikala za njim po prostranem Katarinijem trgu iz ulice Orzoni velečastna vrsta — slovenskih delavcev.

Veseli nas — odkritosrčno rečemo — taki pojavi mej našim dobrim delavskim ljudstvom, in to tem bolj, ker spoznavamo, kako se oklepa delavstvo bolj in bolj onega vzajemno-krščanskega duha, ki veje iz našega katol. delavskega društva!

V Štjaku smo imeli jako vesele Božične praznike. Novi pevski zbor se je tako vrlo dobro obnesel, da so govorili izvedeni ljudje, da tacega petja ni še doživela naša farna cerkev. Za to gre posebna čast našemu pevovodju, ki toliko žrtvuje za čast Božjo.

Pri Sv. Luciji na Mostu se je mej svojimi rojaki za stalno naselil gospod Valentin Pregelj, profesor v pokoji. Zadnja služba mu je bila v Dubrovniku na nautični šoli, kjer je učil matematiko in fiziko. Zavoljo svoje skromnosti, prijaznosti in zgovornosti je gospod profesor mej svojimi rojaki zelo priljubljen. Živio mnogo let zdrav in vesel mej rojaki!

— O praznikih smo poslušali v farni cerkvi novo in nenavadno lepo petje in orgljanje. Teorija se je začela kazati v praksi. Le naj se pokaže še bolj!

Želimo da bi cecilijansko društvo prihodnjo produkcijo na deželi tukaj pri Sv. Luciji napravilo. Naj vzamejo mero-dajne osebe to željo na znanje in v prevdarek!

„Zloraba spovednice“. „Primorec“ od 21. decembra t. l. pravi na koncu škandaloznega poročila iz spovednice: „to nam da misliti“. Ravno za praznike izpustil je Pepin sin mastno raco med svet, češ, ta le priboljšek in posladek bode teknil vsem mojim privržencem, pa tudi Mephisto se mi bode prijazen poklonil. Ako je Pepin sin vpisan v ložo, bo gotovo za eno ali dve stopinji po-višan. Toda vedi, Pepin sin, da se te svoje zlobne zasluge prezgodaj veselíš. Brez prelomljenja spovednega pečata, se vestno priča, da „znanih posestnikov žene“ so bile obhajane še le po 5. decembru — torej so trditve tvoje utopija (izmišljene). — Dalje, pošteno govorjenje o volitvah sredi polja, sredi ceste z znano ženo, da naj skuša pridržati doma očeta, strica in morebiti tudi moža, je zlobnost obrnila in spačila tako, da se je mora peklenšček veseliti. Pa kakor da bi bilo še premalo zabeljeno, so vse obesili na spovednico. Ni verjetno, da bi lepo dišeča črevljarska smola bila navdahnila dopisniku to hudobijo, ampak od nespodobnih pijanskih šal do spovednice je le en korak človeku, ki se tako malo Boga boji.*

V Kredo, 31. dec. 1900.

Jakob Fon, vikarij.

* Iz tega „dogodka v spovednici“ sklepa dr. Tuma v konfuzni izjavi v „Soči“, da duhovščina hoče imeti nadvlado. G. doktor, ali ni to grdo?

Duhovniki — kapitalisti? — Liberalci kaj radi podtikajo duhovnikom, da so kapitalisti. Na to moramo odgovoriti, da so bogati duhovniki mej nami bele vrane. Če so, so to vže od doma, ker so premožnejših starišev. Če si je pa res kdo prištel za stare dni, je po svoji smrti tudi zapustil v dobre namene. Duhovski denar — lahko rečemo — gre skoro izključno zopet mej ljudstvo. Kdo se ne spominja oporok preč. gg. Kumarja in Ilovarja, kdo ne oporoke nedavno preminulega preč. g. dekana Ivana Vesela na Kranjskem, ki je zapustil 4000 gld. družbi sv. C. in M. — Toliko vzamejo liberalci duhovniku v zlo, če je se svojo varčnostjo prihranil par krajcarjev za starost. A vedeti bi morali, da je duhovnik v pokoju na tretjino in četrtino manj plačan, kakor drugi uradniki. Navaden duhovnik v pokoju dobi na leto le 225 gld. pokojnine, dočim dobi vsak kancelist v pokoju okoli 400 gld.

„Soča“ se tudi spodtika ob dotacijo našega Prevzornega kardinala. Vprašali bi jo pa radi, ali je videla tako, kako zaporedoma trkajo reveži vsake vrste na njegova vrata — in ne zastoj. Če vpraša „Soča“ začudeno: „Kdo v deželi ima več dohodkov nego jih ima n. pr. goriški kardinal? bi jej stavili radi mi vprašanje: Kdo v deželi ima več prosjakov, nego jih ima n. pr. goriški kardinal? Kdo v deželi žrtvuje več denarja v dobre namene nego n. pr. goriški kardinal?

„Slovenska zveza“ v Št. Petru, hode imela svoj redni občni zbor dne 6. januarja 1901 ob 3½ uri popoldan v prostorih kmečki zadruga v Št. Petru.

Iz Svetega nam pišejo to-le:

Kakor je „Gorica“ svoječasno poročala, sta nastopila pri volitvi v gospodarski svet v Svetem dve stranki, namreč naša stara poštena stranka, prijazna „Slogini“ politiki, in pa takozvana „narodno-napredna“ stranka. V volilni komisiji se je nahajal tudi Jože Kovačič, pristaja te novopetene stranke. Ko je videl, da so se njegovi pristaši tako zbalj ogromne večine stare poštene stranke, da so jo kar popihali in se volitve niti udeležili niso, oddal je svoj glas možem, njemu nasprotni stranke.

To pa je njegove pristaše tako razburilo, da so popili na njegov račun nekaj „litronov“ vina. Po noči pa so mu bile porezane trte v vrednosti 58 K. Govori se celo, da je nastala proti njemu nekaka zarota in da so mu celo žugali, da mu poderejo hišo. Zaradi teh stvari imeli so orožniki dne 28. t. m. skoro cel dan službo v Svetem. Stvar se resno preiskuje, a med našim ljudstvom zavladala je huda ogorčenost. Ali ni to lep sad „narodno-naprednih“ idej ki so v tako kratkem času pripravile svoje pristaše do razdivjanosti?

Iz Borjane. — „Soča“ pravi, da se je naš g. vikar skril za štiri borjanske kmete. To je grda laž! Dalje pravi, da je bil na dan volitve borjanski mož pijan, in da je to delo g. vikarja. Zopet grda laž! Moža pozna cela občina, da je slaboten že več let. Ko pa je res kaj preveč pil, ali veste, kdo je plačal? Plačal je „Fedrih“ iz Kobarida, ki je mož „narodno-napredne“ stranke. Dalje pravi „Soča“, da nas ima g. nune na vrvi. Ali misli morda dopisnik, da bomo poslušali lažnjivce okoli „Soče“ in ne duhovnikov? Mi smo spoštovali duhovnike, jih poslušali in jih bomo tudi za naprej, ker nismo še tako učeni, kakor vi. Kadar bomo pa tako učeni, kakor vi, bomo od-slovili duhovnika in za učenika bo prišel k nam „Sočin“ dopisnik. Spredej mu obesimo obrekovanje, zadaj pa laži, da ga bo lepo videti in poznati.

H. A. kmet.

S Krasa 26. grudna. (Izv. dop.) — V „Soči“ št. 142. čitam dopis g. V. B. Pred vsem moram omeniti, da ta liberalci tukaj domorodec. Privlekel se je neki od tam iz V. Ž. Kar poroča v „Soči“, da je podžupan iz Kobolov pušil zastoj smodke, da se je za njim kadilo, je laž, ker podžupan ne puši smodk. Predsednik-iz Branice ni niti ene smodke za agitacijo nobenemu podaril. Na volilni dan v Štanjelu ni bilo nobene agitacije, ne vina, ne kron, ne smodk. Takega lažnjivca, kakor je ta g. V. B. bi veljalo zatožiti finančni straži, da bi moral patent za laži plačevati. Pravi, tudi okoli, da želi fabrike petijota zatreti. Toda v naši domovini se ne more nobenemu očitati, da ima fabricirano vino. Le on sam ga je delal svoj čas, ko

je hodil v neko vipavsko štacuno po sladkor na upanje. A ko je prišel dan tirjatve, je naredil tako, kakor pravi stari pregovor: Dokler prosi, zlata usta nosi, kadar pa vrača, hrbet obrača. Upnik mu takoj tožbo vloži, katera je trajala mnogo časa, a naposled je vipavska sodnija tako odločila, da je moral g. V. B. štoke sladkorja plačati, katere je rabil za petijot.

O g. kuratu Štancarju svetujem Vam naprednjakom, da ga pustite pri miru. Povem Vam, da silno grešite, ko črtite tega blagega duhovnika.

Ko čitamo mi trdi kmetje dopise, ki sečejo po duhovščini, pravimo, da bi bilo bolje, da bi se dopisniki prijel znane pesmice, ki se tako glasi:

Pika pikon,
šapa sepon.
Gnoj noter,
kamnje von!

Jožef Jeranče,
podžupan pri Kobolih; Štanjel.

Iz Kanala. — Zadnjemu poročilu o shodu treh pur, treh rac in treh belih gosi“ v Kanalu mi je se dostavilo, da so čebjlale tudi proti zadrugam zlasti onim, katere bi hoteli duhovniki ustanovljati. Po noči so se po Kanalu slišali glasovi: Dol s Temo! Mi nočemo Teme! Živio Luč! Živio „Sloga!“

Dobili smo še en dopis iz Kanala, v katerem se kmetje pritožujejo črez tamošnjega g. župana. Dopisa ne moremo priobčiti, ker manjka podpis.

Ubogí Živec! Naprednjaki se vse se njegove nesreče. Kakor beremo v „Soči“ je v gostilni gosp. Ig. Tanceta v Nabrežini nabrala zanj vesela družba 4 K. Mislimo, da so se Nabrežinci z nabiranjem darov dovolj osmehili. „Sočini“ uredniki se jim lahko smejejo. Nikjer nima „Soča“ tako lahkovernih naprednjakov kakor v Nabrežini. — Na Božič je okoli 20 goriških Sokolcev ugánjalo v ubogim Živcem burke v Sovodnjah. Na pikantno opazko in z velikim smehom so nabrali okoli 3 K.

Opatjeselo. — Narodno-napredna stranka v tukajšni občini kaže prečudne sadove. Dne 27. t. m. napadli so naprednjaki, katerih sicer ni prav veliko in katerih število se dan za dnevom krči — vnanjega duhovnika brez najmanjšega uzroka javno na trgu in sicer z raznimi psóvkami iz Gabrščekovega znanega „Schimpflexicon-a“. Tudi zaletavali so se vanj.

Besneli so po vasi kot divjaki, ter tulili na vse grlo: Živijo Tuma! Živijo naša stranka! — F.... pa štrik za vrat. — To so pravi „sansculotti“ iz francoske revolucije. — Vemo, da „Soča“ poroča, da to ni proti veri i. t. d. — „Soča“ ima tudi tukaj uže svojega zvestega mameluka, ki prežvekuje v krémi njen evangelij o pravoslavju; najbrže goji ta neznajnež upanje, da ga postavijo odpadniki za svojega „popa“, ker polno brado vže nosi.

„Opazovalec“.

S Tolminskega. — Dezertiral je iz naprednjaškega tabora naprednjak, ker ni na dan volitve volilnih mož vdobil obljubljene mu „menaže“.

Obljubilo se mu je namreč, kakor sam trdi, da, ako gre z njimi volit, bode imel vsega dosti: piti in jesti — zastoj.

A ogoljufal se je in toži, da je moral vso svojo „ceho“ sam plačati, katera da ga je stala 3 krone. Zato pravi:

„Nikoli me ne bodo naprednjaki več za norca imeli“.

Naprednjaška „doslednost“ bi pač bila tudi tukaj potrebna.

Naročil si je „Prim. list“, ker je spoznal napredne lažnjivce.

Iz Rihemberga. — Sprejmi par vrstic, ljubi „Primorski List“. Čital sem v zadnji „Soči“ ta-le stavek: „Ali Vam je, g. župan, znan oni dopisnik v „Prim. Listu“, ki je opisoval shod narodno-napredne stranke v Rihembergu ter nam je z namišljenim petijotom oblatil prodajo naše izvrstne in poštene letošnje kaplice vina?“

Iz teh besed se vidi, kako „Soča“ laže. Saj je „Primorski List“ obsojal le par „naprednjakov“, ne pa poštenih rihenberskih kmetov. Prav je, da se v časih te napredne krčmarje krčne, kajti ti nam, kmetom, strašno škodujejo, kadar slabo vino prodajajo. G. urednik, le večkrat je pokrcajte! Naša občina pridela izvrstno kapljico, ki slovi daleč po svetu, ali po nekaterih krčmah se toči včasih, da se Bogu smili. Tuji se kar zgražajo, ko pijejo tako vino in govore: „Pojdimo

naprej! Ta občina nima dobrih vin“. Vidi-te, tako škodujejo naprednjaki poštem rihenberskim kmetom.

Vinorejec.

Iz Soške doline. Najstrastnejši agitatorji za izvolitev volilnih mož „narodno-napredne“ stranke in pristaši Dr. Tume so nekateri „trgovci“ z jestvinami in nekateri „krčmarji“. Nekateri izmed teh so tudi volilni možje.

Ti ljudje ne pomislijo, koliko jim to lahko škodi. Ne razumejo, da bi morali biti nepristranski. — Trgovci živi od ljudstva in ne ljudstvo od trgovca. Bili so vže opomnjeni v „Primorskem listu“ naj ne posegajo v prepri. Pa zastoj.

Bohinjska železnica. Na naprednem shodu v Kanalu dne 23. t. m. je Gabršček dokazoval, kako agitirajo „klerikalci“ celo z bohinjsko železnico, katero hoče baje vojni minister imeti od Solkana do Kanala ob levem bregu Soče, in ne par naprednih magnatov v Soški dolini, katerih ni. — G. Drejc! Ali mislite, da se magnatstvo meri vedno le na „milijončke“? Tudi Vi ste magnat — dasi slaba prede — vsaj začasno po svojem „Revolver listu“. — Ali mislite, da mi ne poznamo zakulisnih spletk? — Kanalci imajo „znance“ na Dunaju, to je znano. —

Dovoljeni kredit za napravo cest in mostov. Včerašnji uradni list „Wiener Zeitung“ priobčuje na podlagi § 14. cesarsko naredbo, vsled katere se dovoljuje šestmesečni proračunski provizorij.

V proračunu torej se dovoljujejo za prihodnje leto tudi sledeče svote za gradenje cest in mostov v naši deželi in sicer:

1. Za dva železna mostova v Bovecu na državni cesti 30.000 K;
2. za gradbo mosta čez Idrijo pri Mirniku 3000 K;
3. za zgradbo ceste ob Lijaku 16.000 K;
4. za izvršitev obmejnih cest na Kanalskem med Idrijo in Sočo, 20.000 K;
5. za zgradbo okrajne ceste Staroselo-Breginj-Logje, in za baško cesto 20.000 K;
6. za popravo koroške državne ceste med Desklo in Rodežem 9.200 K;
7. za zgradbo braniške ceste 20.000 K;
8. za preložitve državne ceste med Kobaridom in Trnovem 40.000 K;
9. za zgradbo ceste ob levem bregu Soče od Kanala do Vogrščka 60.000 K;
10. za vzdrževanje državne ceste po Idrijski dolini od Ušnika do Idrije 20.000 K;
11. za zgradbo baške ceste čez Hudojužno do kranjske meje 36.000 K;
12. za obnovitev po nevihtah poškodovanih občinskih potov pri Ročinju posebno pa za pot med Ročinjem in Kambrškem 10.000 K;
13. za popravo okrajne ceste med Rihemberkom in Komnom 8.000 K in
14. za most čez propad Tominske in za napravo poti od Št. Petra do Čadraz 8.000 K.

Te številke torej glasno in jasno govore, da naša državna poslanca nista spala na Dunaju in da sta na svojem mestu in o pravem času zagovarjala žive potrebe in koristi naše dežele.

To pa kaže tudi, kako resnicoljubno je Tuma na shodih pridigoval, da se ni za naše ceste ničesar storilo.

Iz Komna. Dne 29. oktobra m. l. je sklenilo komensko starešinstvo, da bode občina sama pobirala občinske doklade na užitnino. Dne 17. m. m. pa so se dali nekateri starešine omehčati, ter je prišlo do tega, da se je pobiranje občinskih doklad na užitnino tudi za leto 1901 prepustilo privatnemu zakupniku g. Ivanu Vičiču, pa ne za 2000 K, kakor doslej, marveč za 2600 K in za slučaj, da pridejo tudi prihodnje leto vojaki k nam, dodal bode g. Vičič še 100 K.

Razglas. Podpisani deželni odbor naznanja s tem, da je podelil pobiranje deželnih davščin, ki so določene za leto 1901, in sicer ono po 1 krono od vsacega hektolitra na drobno potočenega piva vžitinskemu društvu goriškega mesta, in ono po 36 vinarjev od vsacega litra na drobno, to je izpod 56 litrov potočenih žganjin, navedenih v l. členu B II. točka 1 zakona od 18. maja 1875 (drž. zak. št. 84) razun špirita iz pokvarjenega vina ter po 20 vinarjev od vsacega litra na drobno (izpod 56 litrov) prodanih žganjin, omenjenih v 2. točki istega zakonovega člena, za celo deželo gosp. Odonu Lenassi iz Solkana. Žu-

panstva so povabljeni, da objavijo to v svojih občinah, posebno pa dotičnim obrtnikom.

Deželni odbor v Gorici.

Iz Jagerske nam je poslal č. gosp. vikar pomladansko trobentico. Vsekako za Jagerske redka prikazen v zimskem času.

Iz Bosne. (Brežičani pri Prijedoru). Ker nam je v novi krščansko-katoliški-slovenski občini, med razkolniki in muhamedanci, v jugoslovenski Bosni, tudi goriška Slovenija milodarno pripomogla za prepotrebno novo cerkev, nam je hvalna dolžnost nekoliko črtic od tod naznaniti v vrlem „Primorskem List-u“.

Deveto leto ide h kraju, odkar z obilnimi težavami spravljamo skupaj, stavljamo in napravljamo čez vse potrebno novo cerkev, v mestu in okraju, kjer pred nekoliko leti katoličanov in katoliške cerkve ni bilo.

Nadjali smo se, da do konca 19. stoletja bode cerkev sv. Jožefa, sv. nazaretske Družine, povse dogotovljena in napravljena. Toda nam ubožnim krščansko-katoliškim slovenskim in slovanskim započelnikom delavskega stanu, tukaj med drugoverci ni bilo mogoče hiše Božje dogotoviti, a milodari so pa vsahnili in prestali.

V zvoniku ni zvonov, koji bi budili in vabili k molitvi, pozdravu Mariji Devici, k službi Božji, da bi slavili trojedinega Boga in Božje praznike, vzviševali cerkvene boguslužnosti in svečanosti.

In v cerkvi manjka še mnogo potrebnih cerkvenih stvari in naprav. Radi bi v spomin dovršenega 19. stoletja in začetek 20. veka napravili v cerkvi oltar presv. srca Jezusovega, na katerem bi se še posebno opravljale sv. maše za žive in umrle dobrotnike in dobrotnice te cerkve.

Letos se je v novi cerkvi kanonično ustanovila starodavna prvotna dominikanska roženvenška bratovščina. Več. oče Angelj Marija Miškov, dominikan, apostolski misijonar in dom. generala delegat, je došel k nam ustanovit zmagoslavno Marijansko roženvenško bratovščino.

In sedaj je tukaj med razkolniki in muhamedanci ona milostna roženvenška družba, sv. molitvena Marijanska vojska, ki je že toliko krivoverstva zmagala in k oživiljenju pravega krščanstva mnogo pripomogla!

Tudi v naši novi župniji se krščanstvo katoliško množi, vedno številneje postaja ljudstvo katoliško-slovensko; marsikoj pomanjkanje in ubožstvo nas še stiska, toda vsaki začetek je težaven, osobito za siromašne delavske ljudi, še le naseljene, iz kojih večina naša nova župnija obstoji.

Priporočamo še blagodušnim srcem, ako bi kaj vtrpeli darovati za prepotrebno cerkev, zvonove, oltar presv. Srca Jezusovega in za cerkvene naprave, Jezus, Marija in sv. Jožef bodejo obilni povračniki in tukaj se opravi mnogo molitve za dobrotnike.

Muhamedance, tako zvane turke, je nekaj prešinilo tukaj in začeli so se iz Bosne izseljevati in se v turško cesarstvo, največ v Azijo naseljevati. Austro-ogerska uprava jim je jako dobra, marsikaj še preveč, vendar je mnogim nezgodno, da bi krščanska vlada jim gospodovala: želijo le pod muslimanskega sultana. Za Austro-ogersko monarhijo pa bi nobene škode ne bilo, v mnogih ozirih še zelo koristno, ako bi se vsi Muhamedanci iz Hercegovine-Bosne izselili in bi se potem posteni in pridni kristijani naselili, naj bolje bilo bi, da bi se naselil dobri krščanski katoliški slovenski narod. Muslimi, mahomedanci za pravi, dobri in koristni napredek niso.

Sedaj mnogi muhamedanci, koji se hočejo izseliti, prodavajo grunte prav za nizko ceno, mnogi so jih že prodali in odšli, a mnogi se pripravljajo na odhod in bi radi grunte prodali, ako bi kupei bili.

Za 300, 500 do 1000 for. se zamore kupiti lep grunt, tudi s hišo za prvo nužno stanovanje, kajti hiše so tu preproste, ne mnogo vredne. V vaših krajih bi se za ono zgornjo omenjeno svoto ne dalo mnogo zemljišča dobiti, tukaj pa, kar bi pri vas stalo 1000, 1400, 1500 do 2000, se sedaj tukaj dobi po zgornji ceni in še več.

Tu je mesto Prijedor, kjer je nova katoliška župnija, ima lepo ravno okolico, to ravnino obdajajo rodoviti prijetni brežuljki, hmei, za temi pa hribi in gore. Od jugozapada proti severozapadu pre-

taka ravnino prijedovska reka Sana, od jugozhoda proti zapadu pa rečica Gornica.

Od Zagreba vodi železnična proga: Zagreb-Brod-Zemun; na postaji Sunja se od te želez. proge loči vojaška železnica proga Sunja-Volinja-Doberlin-Banjaluka in ob tej progi, v sredini, je postaja mesta Prijedor.

Tolminci so nekdaž iskali boljše in ravnije zemlje in se naseljevali. Tukaj bi, kedor bi želel in hotel, zamogel si kupiti za nizko ceno lepo zemljiščno posestvo.

Okrajina ta je jugoslovenska in govora in narečja se Slovenec kmalo privadi, ker je soroden tukajšni jezik. Naši Slovenci tukaj bi pomagali pri pregledu zemljišč in pri pogodbah.

Za kratek čas.

Vprašanje: Kaj so začeli Angleži z Buri po 31. decembru?

Odgovor: Novo leto!

Lenoba. „Tonček, koliko naloženih računov si vže napravil?“ vpraša mati svojega lenega sinčka. „Vidite, mama, kakor hitro dovršim tega, katerega sem ravnokar pričel, in še druge tri, bodo vsi štirje izgotovljeni“ odgovori zvito mladi lenuh.

Mlin

z 2 kolesoma in stopami, potem hišno in gospodarsko poslopje in pa zraven kakih 10 oral sveta, — vse na dobrem kraju — prodaja se po jako nizki ceni.

Kupci naj se oglasijo v pisarni e. kr. notarja g. Franca Čulka v Cerknem.

Nova delavnica
cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsa si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strolovođe po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani
Franč Leban,
srebrar.

Čebelnio voščene sveče pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Med garantiran čebelnio pitancec najboljše vrste na drobno Kg. po K 1.20.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar,
ulica sv. Antona 7, Gorica.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niruberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.
Svetinjice, rožni venci, mašne knjižice.

Hišna obnala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Krojaški mojster

Franč Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji.

izdeluje

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporoča se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga
za ženske in moške obleke, za vsak
stan in vsak letni čas v največji
izberi, kakor: sukno, platno, prte-
nino, Chiffon, oksfort, srovico, vsa-
kovrstne preproge, zavese, namizne
prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce,
Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,

(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. — Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično pohištvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
loda, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiri ter razne
tapečarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

Zahvala.

Prisrčno zahvalo izrekamo vsem p. n. sorodnikom, prijateljem in
znancem za častno udeležbo na poslednjem potu preljubljene nam hčere,
oziroma sestre, gospice

Katinke Cej,

učiteljice v Sv. Križu na Vipavskem.

Posebno pa se zahvaljujemo preč. duhovščini in č. oo. Franciška-
nom, nadalje preblagemu g. Fr. Finžgarju, c. kr. okr. šolsk. nadzorniku,
gg. profesorjem in gčnam učiteljicam c. kr. izobraževališča, gg. kolegom in
gospicam koleginjam iz mesta in dežele, zlasti njenima ljubljenima prijate-
ljicama iz otroških let gospici Amaliji Oblak, učiteljici v Kamnjah in gospici
Mici Jug, učiteljici v Oseku, ter blagorodni gospej Albini Komel roj. pl.
Schivizhoffen za krasne poklonjene vence.

V Gorici, 27. decembra 1900.

Žalujoči ostali.

Izvrstna goriška vina

ima na prodaj

Kmetijska zadruga v St. Petru
(pri Gorici).

Priporočuje ista tudi za maše č. gg.
duhovnikom. Za pristnost se jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 23,
(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu,
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji.
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3,
4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in
druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1
funta.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

uljudno priporoča čast. duhovščini svojo
delavnico za izdelovanje cerkvenih posod
in orodja iz srebra in medenine iz naj-
boljše kovine po poljubnem slogu in po
nizki ceni. — Stare reči popravi, po-
sreabri in pozlati v ognju.

Pripravo cerkvenega orodja olaj-
šuje revnim cerkvam s tem, da je
pripravljen jim cerkveno orodje na-
pravljati tudi na obroke. Obroke si
pa preč. p. n. gospod naročevalce
sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

Večna luč!

Redko kedaj se dobi prozornega,
dobrega pristnega oljkega olja za
„večno luč“, marveč navadno le
mešano, nesnažno olje. Najslabše
olje pa je tako, ki obleži na dnu
posode. Prodajalec dá tudi tako olje
za „večno luč“, da pa tako olje z
nobenimi stenji, niti z navadnimi
„duščami“ ne gori, je znano vsakemu
iz skušnje.

Da ne bo več pritožb,

da olje ne gori, ali pa da pre. očno
gori, ali da stenj preveč olja pov-
žije, omislil sem si **troje vrst stenjev**.
Priporočam torej, da se po dobroti
olja rabijo

Kofolovi stenji,

katere garantiram za trajno
„večno luč“ tudi v najhujšem mrazu.
Pouk s pošiljativjo.

Za prozorno dobro olje stenj **O**, za slabše
I, najslabše (nesnažno) **II**. — Za visoka
stekla „Giullonov Aparat“ stenj **O**, I K 60
v., stenja **I** in **II** 3 K. — Za navadna nizka
stekla stenj **O** I K., **I** in **II** 2 K 40 v. —
Škatlica stenjev zadostuje za eno leto.

Stekla vseh vrst in barv. Dolen-
čove sveče iz pravega čebelnega
voska po originalnih cenah.

Se priporoča preč. duhovščini

Tine Kofol,

cerkvenik v Kanalu (Goriško).